

Με αφορμή την εκπομπή του Άλφα για την ομοφοβία

του Αντώνη Σιγάλα

Το τελευταίο διάστημα έχει υπάρξει ένα ενδιαφέρον από διάφορους τηλεοπτικούς σταθμούς να κάνουν εκπομπές αφιερωμένες στην ομοφοβία. Έχουμε δει λοιπόν διάφορες εκπομπές αφιερωμένες στην ομοφοβία και στις ομοφοβικές επιθέσεις, που σημειωτέον έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια κατακόρυφα. Όπως είναι γνωστό, μετά την ομοφοβική επίθεση στην πλατεία Βαρνάβα το καλοκαίρι, είχαμε τη διοργάνωση μιας πορείας ενάντια στην ομοφοβία η οποία είχε συμμετοχή περίπου 2000 ατόμων. Η ΛΟΑΤ κοινότητα αντέδρασε στη στοχοποίησή της δυναμικά και οι τηλεοπτικοί σταθμοί, που μάλλον είδαν τηλεθέαση, μια και το θέμα είναι πιασάρικο, έσπευσαν να ανταποκριθούν, ο καθένας με τον τρόπο του βέβαια.

Πριν από μερικές ημέρες είχαμε από την τηλεόραση του Άλφα, στην εκπομπή "Αυτοψία", μια ακόμα εκπομπή για το θέμα. Αυτή η εκπομπή φιλοδοξούσε να κάνει κάτι διαφορετικό από τις προηγούμενες. Και τα φόντα τα είχε: Είχε επαρκή διάρκεια, πάνω από μία ώρα, είχε και καλεσμένους γνωστούς ακτιβιστές που έχουν πείρα χρόνων στα ΛΟΑΤ δικαιώματα και ασχολούνται και με το αρχείο καταγραφής περιστατικών ομοφοβικής βίας. Κι εκεί που θα μπορούσε κανείς να περιμένει να γίνει κάτι σημαντικό, ως προσπάθεια καταγραφής του φαινομένου, σε μια σπάνια περίπτωση όπου η τηλεόραση θα έκανε το ευκαίριο, το τελικό αποτέλεσμα είχε ένα απaráδεκτο διπλό μήνυμα. Αιτία γι αυτό ήταν ένας ανεκδιήγητος τύπος που ο δημοσιογράφος είχε καλέσει με τη δικαιολογία της σφαιρικής παρουσίασης του θέματος. Ο τύπος αυτός, πρώην πρόεδρος ενός συλλόγου γονέων, είχε αναλάβει να κάνει τον αντίλογο στα όσα σωστά έλεγαν οι ακτιβιστές και οι λοιποί καλεσμένοι.

Και τι δεν είπε το στόμα του: Συνέκρινε αρχικά τους ομοφυλόφιλους με τους κτηνοβάτες. Έπειτα από αυτό άρχισε ένας οχετός ομοφοβικού και μισαλλόδοξου λόγου που σπάνια έχουμε ακούσει από την ελληνική τηλεόραση. Σύμφωνα με αυτόν οι ομοφυλόφιλοι "είναι παρά φύση", ονόμαζε συνεχώς τον εαυτό του και τους ομοίους του "φυσιολογικούς" (προφανώς σε σύγκριση με τους ομοφυλόφιλους που δεν είναι φυσιολογικοί),είπε ότι αν βρίσκεται μαζί με το παιδί του και δει ένα ομόφυλο ζευγάρι στο δρόμο και δεν αντιδράσει "θα γίνει ρόμπα στο παιδί του που θα καταλάβει ότι αυτό είναι κάτι φυσιολογικό, ενώ δεν είναι", ενώ έφτασε στο σημείο να υποστηρίξει ότι θα ασκούσε βία εναντίον ομοφυλοφίλων στο δρόμο για να δείξει στο παιδί του ξανά τι είναι η κανονικότητα. Και για το τέλος μας άφησε το καλύτερο: Στην ερώτηση αν είναι ομοφοβικός απάντησε ότι εξαρτάται ποιος τον αποκαλεί έτσι, αν είναι ο δημοσιογράφος που κάνει την εκπομπή είναι διατεθειμένος να το συζητήσει, ενώ δεν δέχεται το χαρακτηρισμό από κάποιον που "τον ενδιαφέρει μόνο ο πρωκτός του". Στην τελευταία ερώτηση αν είναι οπαδός της Χρυσής Αυγής, απάντησε ότι δε θέλει να πολιτικοποιήσει το θέμα, λες και ο ρατσισμός και η μισαλλοδοξία είναι ζητήματα που δεν έχουν πολιτική χροιά και πολιτικές ρίζες, ενώ ονόμασε αυτούς που κάνουν τις επιθέσεις στους ομοφυλόφιλους απλά "αγανακτισμένους".

Ο δημοσιογράφος της εκπομπής Αντώνης Σρόιτερ άφησε το ομοφοβικό παραλήρημα του συγκεκριμένου κυρίου να παίξει σε μια εκπομπή που είχε ως θέμα την ομοφοβία. Δεν υπήρξε κόψιμο στο μοντάζ της εκπομπής και οι φασίζουσες απόψεις ενός από τους καλεσμένους του έπαιξαν δίπλα-δίπλα σαν ίσος προς ίσο με ανθρώπους που έχουν ξυλοκοπηθεί, έχουν ταπεινωθεί από την αστυνομία για τη σεξουαλική τους ταυτότητα, ακόμα και τους έχουν βάλει φωτιά για να τους κάψουν, όπως κατήγγειλε μια τρανς γυναίκα.

Ο φασίζων καλεσμένος δήλωνε ότι "μια τρανς δεν έχει δικαίωμα να βρίσκεται σε μια τάξη ενός σχολείου", χωρίς κανείς να του φέρει αντίλογο.

Η εκπομπή του Σρόιτερ στα πλαίσια της υποτιθέμενης πολυφωνίας λοιπόν, παρουσίασε το θύτη με το θύμα σαν ίσος προς ίσο και αυτό υποτίθεται λόγω της δημοσιογραφικής δεοντολογίας. Μόνο που εδώ που βρισκόμαστε πρέπει να πάρουμε θέση.

Στην Ελλάδα, όπως είναι γνωστό, τα ομόφυλα ζευγάρια στερούνται βασικών δικαιωμάτων από το ελληνικό κράτος, λόγω της μη αναγνώρισης των σχέσεών τους ως ισότιμων με τα ετερόφυλα ζευγάρια. Δεν έχουν τη δυνατότητα να κληρονομήσουν τον ή την σύντροφό τους στην περίπτωση θανάτου του/της, δεν έχουν τη δυνατότητα να πάρουν ιατρικές αποφάσεις για αυτόν ή για αυτήν σε περίπτωση ασθένειας και, ίσως το σημαντικότερο, στερούνται το δικαίωμα στην οικογενειακή ζωή, βασικό ανθρώπινο δικαίωμα κατοχυρωμένο στην Χάρτα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, καθώς και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Από την άλλη μεριά τα τρανς άτομα στην ουσία δεν υπάρχουν, μια και το ελληνικό κράτος αρνείται να αναγνωρίσει την ταυτότητα φύλου και δεν δίνει επομένως ταυτότητες σε τρανς άτομα, παρεκτός αν έχουν κάνει επέμβαση επαναπροσδιορισμού φύλου. Αποτέλεσμα τα τρανς άτομα να ωθούνται στο περιθώριο.

Πέρα όμως από αυτά, το τελευταίο διάστημα, κύκλοι ακραίοι που βρίσκουν ερείσματα ακόμα και μέσα στο κοινοβούλιο αλλά και έξω από αυτό, έχουν ξεκινήσει έναν αγώνα εναντίον των ΛΟΑΤ ατόμων με επιθέσεις και αρνούνται στα ΛΟΑΤ άτομα ακόμα και την ανθρώπινη ιδιότητα. Είναι γνωστές οι εκφράσεις που ακούστηκαν περί ταύτισης με την κτηνοβασία των ομοφυλοφίλων από το βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας Νεράντζη κατά την πρόσφατη συζήτηση στη βουλή για το αντιρατσιστικό νομοσχέδιο, ενώ ο ανεξάρτητος βουλευτής Νικολόπουλος αναφέρθηκε στο twitter στον πρωθυπουργό του Λουξεμβούργου με το χαρακτηρισμό "πουσταριό", έκφραση που είχε καθαρά προσβλητικό και απαξιωτικό χαρακτήρα. Οι βουλευτές αυτοί που με τον ένα ή τον άλλον τρόπο ανήκουν στη δεξιά, παίρνουν τη σκυτάλη από τους βουλευτές της Χρυσής Αυγής, που όλο το προηγούμενο διάστημα είχαν κάνει αντίστοιχες αναφορές στα ΛΟΑΤ άτομα μέσα και έξω από τη βουλή, με πιο χαρακτηριστικές δύο λεκτικές επιθέσεις του Παναγιώταρου, τη μία φορά εναντίον του τότε υπουργού εξωτερικών της Γερμανίας Γκίντο Βεστερβέλε, τον οποίο αποκάλεσε από το βήμα της βουλής "κυρία Βεστερβέλε", ενώ την δεύτερη φορά, έξω από το θέατρο Χυτήριο αποκαλούσε τους ηθοποιούς της παράστασης Corpus Cristi "γαμημένες Αλβανικές κωλοτριπίδες". Αυτός ο ρατσιστικός λόγος, εκφρασμένος από επίσημα χείλη, που ακούγεται λοιπόν τα τελευταία δύο χρόνια και στοχοποιεί τα ΛΟΑΤ άτομα, ξεκίνησε από μία μικρή μερίδα του κοινοβουλίου και σήμερα τείνει να εξαπλωθεί σε ευρύτερα πολιτικά ρεύματα, παγιώνοντας τη θεσμική ομοφοβική συμπεριφορά, ενώ η κυβέρνηση ανέχεται την κατάσταση, αν δεν την επικροτεί.

Έξω από το κοινοβούλιο οι ομοφοβικές επιθέσεις που συμβαίνουν τα τελευταία δύο χρόνια έχουν επίσης πληθύνει σε ανησυχητικό βαθμό. Στην περίπτωση των ΛΟΑΤ ατόμων τα τάγματα εφόδου της ΧΑ δε δρουν συνήθως οργανωμένα, παρόλα αυτά όπου έχει χρειαστεί, όπως στην περίπτωση της πλατείας Βαρνάβα, η δράση είναι ιδιαίτερα βίαιη και συντονισμένη και είναι μόνο τύχη που ακόμα δεν έχουμε θρηνήσει θύματα. Δεν γίνονται φυσικά όλες οι ομοφοβικές επιθέσεις από τη ΧΑ. Επιθέσεις μπορεί να γίνουν καθημερινά στο δρόμο από διάφορους ανθρώπους, ενδυναμώνονται όμως από τη στιγμή που υπάρχει μια θεσμική κάλυψη από πολιτικούς κύκλους, καθώς και η, ηθελημένη ή όχι, ολιγωρία της αστυνομίας καθώς και η έλλειψη δομών προστασίας.

Ο ρόλος των ΜΜΕ στη διασπορά του ομοφοβικού λόγου όπως είναι φυσικό είναι πολύ σημαντικός. Τα ελληνικά ΜΜΕ όμως ενδιαφέρονται πολύ λίγο για την πολιτική ουσία του πράγματος και προσπαθούν να εκμεταλλευτούν την επικαιρότητα είτε για να βγάλουν θέμα και να κερδίσουν τηλεθέαση, είτε για να αρθρώσουν πολιτικά συμπεράσματα που να είναι σε μια κατεύθυνση που εκείνα επιθυμούν. Η εκπομπή του Σρόιτερ για παράδειγμα, με το να βάλει έναν άνθρωπο με τόσο ακραίο ομοφοβικό λόγο δίπλα σε ακτιβιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ουσιαστικά θολώνει τα πολιτικά μηνύματα που θέλει να δώσει η εκπομπή, επικαλούμενη τη δεοντολογία της εκπροσώπησης μιας διαφορετικής άποψης, στην περίπτωση αυτή της άποψης του ομοφοβικού και μισαλλόδοξου πρώην προέδρου του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων, που εμφανίζεται με το μανδύα του αγανακτισμένου. Με τον τρόπο αυτό η ακραία αυτή διαφορετική άποψη που αυτάρεσκα επιδοκιμάζει τη βία, αποκτάει ρόλο ισότιμο με την καταδίκη των επιθέσεων και την προστασία των δικαιωμάτων. Έτσι οι ακραίες μισαλλόδοξες και ομοφοβικές απόψεις αναβαθμίζονται από το περιθώριο σε θεσμικά αποδεκτές, απλά σε μια άλλη πρόταση, με ένα μανδύα κανονικότητας. Όμως σε μια δράση για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων η μόνη κανονικότητα πρέπει να είναι ο αντιομοφοβικός λόγος. Οτιδήποτε άλλο είναι ύπουλη συνενοχή.

* Δεν είναι η πρώτη φορά που με τον ένα ή τον άλλον τρόπο εκφέρονται τέτοιες απόψεις σε ΜΜΕ που ανήκει στον όμιλο του Άλφα. Πριν από μερικούς μήνες ο Δήμος Βερούκιος είχε από το ραδιόφωνο του Άλφα επιτεθεί εναντίον του Αυγούστου Κορτώ με ακραίο ομοφοβικό τρόπο και είχε καλυφθεί πλήρως από το κανάλι παραμένοντας στη θέση του.